

- Advies verstuurd naar de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen op 9 oktober 2009 -

Advies van het UNHCR

**verstrekt op basis van artikel 57/23bis van de wet van 15 december 1980
betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf,
de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen**

**in het kader van de asielaanvraag van
mevrouw Y.
(OV N° 6.124.099 – CG N° 0713748Z – RVV N° 44.916)**

Mevrouw Y. diende een eerste asielaanvraag in op 30 juli 2007, die overgedragen werd aan het CGVS op 6 augustus 2007. Op 7 maart 2008 weigerde het CGVS zowel de vluchtelingenstatus als de subsidiaire beschermingsstatus toe te kennen aan mevrouw Y.. Bij arrest van 22 mei 2008 verklaarde de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen (RvV) het beroep onontvankelijk omdat het verzoekschrift niet vergezeld was van het krachtens de wet vereiste aantal afschriften. De RvV sprak zich bijgevolg nog niet uit over de nood aan bescherming van mevrouw Y. Op 18 juli 2008 diende mevrouw Y. een tweede asielaanvraag in op grond van een vrees voor genitale verminking voor haar dochter F., geboren op 30 december 2006. Het CGVS nam een beslissing tot weigering van de vluchtelingenstatus en weigering van de subsidiaire beschermingsstatus op 17 juli 2009.

Samenvatting van het vluchtverhaal

Volgens haar verklaringen werd mevrouw Y., van Somalische nationaliteit, geboren op 3 december 1977 in Mogadishu. Haar Somalische vader behoort tot de Horrone-clan, haar moeder heeft de Ethiopische nationaliteit en is van Oromo origine. Tijdens haar kindertijd in Mogadishu werd mevrouw Y. in een zeer ernstige vorm besneden¹. Rond twaalfjarige leeftijd verhuisde mevrouw Y. met de rest van haar familie naar Zeylac omdat haar vader als soldaat werd overgeplaatst naar Zeylac. Toen mevrouw Y. 16 jaar was, wilde haar vader haar uithuwelijken aan een oude man, Mohamed Ali, die reeds vele kinderen had. Mevrouw Y. weigerde te huwen en vluchtte naar Dire Dawa (Ethiopië).

Op 17 juni 1997 huwde mevrouw Y. met B. (clan Hawiye, subclan Sheikhal), een Somalische handelaar, afkomstig van Mogadishu, en volgde zij haar echtgenoot terug naar Mogadishu. De echtgenoot van mevrouw Y. baatte samen met twee zakenpartners van de Habr Gedir-clan een handel uit van import en export van kledij. In januari 1998 werd hun eerste zoontje, N., geboren. Gezien de ernstige vorm van besnijdenis die mevrouw Y. had ondergaan, stelde dit zeer grote problemen. Na haar bevalling werd mevrouw Y. weer dichtgenaaid onder druk van de tradities. Op 17 januari 1999 en op 3 oktober 2001 beviel mevrouw Y. van respectievelijk R. en M., twee zonen. Op 30 december 2006 beviel mevrouw Y. van een dochtertje, F. Ook na deze bevallingen werd mevrouw Y. weer dichtgenaaid. Ze heeft daar zelf zeer pijnlijke herinneringen aan overgehouden en tot op de dag van vandaag heeft mevrouw Y. nood aan medicatie omwille van de gynaecologische problemen voortvloeiend uit de besnijdenis. Na de bevalling van haar dochtertje werd mevrouw Y. vrij snel onder druk gezet, zowel door haar echtgenoot als door haar schoonzus, A., om ook haar dochtertje te laten besnijden. Ze weigerde dit.

Op 26 juni 2007 vertelde haar echtgenoot haar dat zijn halfbroer, O., geld gestolen had uit de handelszaak en verdwenen was. De echtgenoot vreesde de reactie van de twee handelspartners aangezien hij verantwoordelijk was voor de financiën. Twee dagen later vertrok haar echtgenoot naar zijn handelszaak en verdween. Daarop ging mevrouw Y. naar haar schoonzus om te vragen of ze informatie had over haar echtgenoot. Toen ze terugkeerde naar huis, trof ze haar zoontje N. dood aan in haar woning. Volgens een buurvrouw was een militie binnengevallen en hadden die haar zoontje gedood.

Begin juli 2007 verliet mevrouw Y. Mogadishu. Ze reisde via Kenia en een ander voor mevrouw Y. onbekend land naar België waar ze aankwam op 30 juli 2007. Ze vroeg dezelfde dag asiel aan.

¹ Medisch attest van Dr. Vranken van 29 juli 2008 aangaande genitale verminking van mevrouw Y., type III.

Analyse van de beoordeling van de nood aan internationale bescherming van mevrouw Y. door het Commissariaat-generaal voor de Vluchtelingen en de Staatlozen (CGVS)² en de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen³

Op 22 mei 2008 verklaarde de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen (RvV) het beroep van mevrouw Y. tegen de eerste weigeringsbeslissing van het CGVS onontvankelijk omdat het verzoekschrift niet vergezeld was van het krachtens de wet vereiste aantal afschriften. De RvV sprak zich bijgevolg nog niet uit over de nood aan bescherming van mevrouw Y.. De Commissaris-generaal blijft twijfelen aan de geloofwaardigheid van mevrouw Y., meer bepaald met betrekking tot haar herkomst.

Tijdens de hoorzitting over de evaluatie van de nieuwe asielprocedure in de Commissie voor de Binnenlandse Zaken en voor de Administratieve Aangelegenheden van de Senaat van 24 maart 2009 hebben UNHCR en het Belgisch Comité voor Hulp aan Vluchtelingen (BCHV) de beoordeling van de geloofwaardigheid van de asielzoeker door het CGVS, evenals de beperkte onderzoeksbevoegdheid van de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen in vraag gesteld:

« Au CGRA, dans la pratique, l'évaluation de la crédibilité prend souvent une place prépondérante, si pas exclusive dans l'examen de la demande d'asile et ne tient pas toujours assez compte du récit du demandeur, de son profil et de son éventuel besoin de protection.

L'audition se concentre trop souvent sur des questions de contrôle ayant trait à la géographie, à des faits considérés comme marquants, aux événements politiques récents, etc. Ces données ne correspondent cependant pas toujours à la réalité connue par les demandeurs d'asile, surtout par des personnes illettrées ou qui ont un niveau d'éducation bas, des personnes ayant un profil vulnérable ou provenant d'une région en conflit.

[...]

On peut se demander si sans pouvoir d'instruction, le CCE dispose réellement de la possibilité d'exercer de manière qualitative sa compétence de plein contentieux et de réaliser un contrôle effectif des décisions du CGRA. »⁴

- **Nationaliteit en origine van mevrouw Y.**

- a) Analyse gehoorverslagen CGVS en onderzoek Professor Abbink⁵

In de beslissingen van 7 maart 2008 en 17 juli 2009 stelde het CGVS vast dat mevrouw Y. niet aannemelijk heeft gemaakt dat zij werkelijk de Somalische nationaliteit bezit en afkomstig is uit Mogadishu omdat haar kennis over Somalië en Mogadishu ontoereikend zou zijn. Nochtans wordt dit in de beslissing van het CGVS van 17 juli 2009 gerelativeerd door te stellen: **“U vertoont inderdaad wel een zekere kennis over Somalië en Mogadishu”**. Er wordt echter onmiddellijk aan toegevoegd “maar die beperkt zich tot algemeen bekende feiten”. Toch is het CGVS van mening dat haar **“Somalische origine – zijnde [het] toebehoren tot de Somali als bevolkingsgroep – als dusdanig niet wordt betwijfeld.”** Als de gehoorverslagen aandachtig worden gelezen, wordt vastgesteld dat mevrouw Y. wel degelijk een zekere kennis heeft over clans, luchthaven, moskee en krijgsheren. Ze geeft bijvoorbeeld de clan en subclans van zichzelf en haar echtgenoot. Ze kan de naam geven, alsook de respectievelijke clanstructuur van enkele krijgsheren (Mohamed Aideed en Osman Ato), die Medina controleerden toen zij er verbleef; ze weet alleen niet exact hoeveel jaar⁶. Ze kent drie clans van de Hawiye-clangroep, twee subclans van de Darod, een subclan van de Abgal. Ze geeft de naam van vijf presidenten in de Somalische geschiedenis en hun respectievelijke clans. Ze geeft correct de namen van vijf districten in Mogadishu in de nabijheid van haar eigen district; ze weet alleen niet exact of deze aangrenzend zijn aan Medina of niet aangezien ze niet precies weet waar de grenzen zijn⁷. Ze geeft de naam van de moskee waarbij ze woonde, ze geeft de naam van de dichtstbijzijnde luchthaven, enz. Uit het korte gehoor (van 9u10 tot 10u15) door het CGVS op 2 februari 2009 blijkt dat mevrouw Y. ook de naam kan geven van de markt waar ze boodschappen deed en zelfs de naam van een specifiek monument in Mogadishu, genoemd naar een vrouw die

² Beslissingen tot weigering van de vluchtelingenstatus en weigering van de subsidiaire beschermingsstatus van 7 maart 2008 en 17 juli 2009.

³ Arrest nr. 11584 van 22 mei 2008 in de zaak RvV 24.499 / IV.

⁴ UNHCR, en collaboration avec le CBAR, Audition du Haut Commissariat des Nations Unies pour les réfugiés par la Commission de l'Intérieur et des Affaires administratives du Sénat de Belgique au sujet de l'évaluation de la nouvelle procédure d'asile, Bruxelles, le 24 mars 2009, p. 6 – 7.

⁵ Professor African Ethnic Studies, VU Universiteit, Senior Researcher Afrika Studiecentrum, Leiden.

⁶ Gehoorverslag CGVS, 9 januari 2008, p. 11/20.

⁷ Gehoorverslag CGVS, 9 januari 2008, p. 10/20.

bij de vrijheidsstrijders was⁸. Echter, het feit dat mevrouw Y. geen namen kan geven van hotels in haar district, en dat ze niet weet of er in 2007 nog hotels open waren, wordt aangehaald in de beslissing als een element dat de twijfels over haar Somalische nationaliteit zou versterken. De vraag kan worden gesteld in welke mate de kennis van hotels aansluit bij de leefwereld en bekommernissen van mevrouw Y.

Mevrouw Y. is analfabeet, heeft nooit gewerkt en moest zich als vrouw met drie kinderen weten te redden in een uiterst precarie situatie. In plaats van te focussen op de vragen die mevrouw Y. niet heeft kunnen beantwoorden, moet rekening worden gehouden met de informatie die zij wel heeft kunnen geven. Het lijkt onredelijk om van mevrouw Y. een uitgebreide kennis van gedetailleerde geografische en politieke gegevens te verwachten.

UNHCR is er zich van bewust dat elk dossier afzonderlijk wordt onderzocht, maar acht het relevant te verwijzen naar het arrest van de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen van 18 september 2008⁹ waarin het CGVS ook van oordeel was dat de gebrekkige kennis over de streek van herkomst de geloofwaardigheid ondermijnde dat de verzoekster in de betrokken streek had gewoond. In casu stelde de RvV vast dat onvoldoende rekening werd gehouden met het profiel van verzoekster. Ook in deze zaak betrof het een “huisvrouw die voornamelijk binnenshuis bleef om zich over het huishouden en de zorg over haar dochter te bekommeren” met een afdoende kennis van zaken die betrekking hadden op haar eigen leefwereld en een minimale geografische en politieke kennis.

Ook Canadese rechtspraak gaat in dezelfde lijn. Zo werd in de zaak *Ullah, Khan Asad v. M.C.I.* van 22 november 2000 een asielzoeker van Pakistaanse nationaliteit en behorend tot de Shia moslims, onder andere bevraagd over zijn religie. De instantie in eerste aanleg, de Immigration and Refugee Board (IRB), concludeerde dat de verzoeker niet geloofwaardig was: “6. According to the transcript of the hearing conducted before the Board, the main issues to be considered were the credibility of the Applicant, details of his knowledge of his religion and religious practice (....).” “9. (...) The Board concluded that the Applicant demonstrated insufficient knowledge of his religion to demonstrate that his status as a Shia Muslim supports a well-founded fear of persecution (...).” De dossierbehandelaar van de IRB had laten noteren in de documenten van het gehoor dat hij een speciale deskundigheid bezat met betrekking tot de Shia islam. In beroep vernietigde de ‘Federal Court’ deze beslissing. Het hof overwoog onder meer: “In the present case, it appears that the Board applied too high a standard to the Plaintiff’s knowledge of his religion (...). I have the impression that the Board erroneously expected the answers of the Applicant to questions about his religion to be equivalent to the Board’s own knowledge of that religion.”¹⁰ Naar analogie met deze rechtspraak kan worden gesteld dat het in casu goed mogelijk is dat de dossierbehandelaar over een zeer gedetailleerde kennis beschikt betreffende de geografie, geschiedenis en politiek van Mogadishu en Somalië, maar dat dit niet automatisch impliceert dat dit ook kan worden verwacht van mevrouw Y.

In tweede instantie kan worden verwezen naar de studie die door het Belgisch Comité voor Hulp aan Vluchtelingen (BCHV) werd gevraagd aan Professor Abbink van het Afrika Studiecentrum van de universiteit van Leiden¹¹. Professor Abbink is als antropoloog en ‘senior researcher’ verbonden aan dit Afrika Studiecentrum en werkt ook voor het ‘Department of Socio-Cultural Anthropology’ van de faculteit sociale wetenschappen van de universiteit van Amsterdam. Hij heeft een geografische expertise in de Hoorn van Afrika, meer bepaald Somalië, Djibouti, Eritrea, Ethiopië en Soedan, en een thematische expertise in antropologie, cultuur, etniciteit, etnografie, interetnische relaties en geweld¹². Dit blijkt ook uit talrijke gepubliceerde werken van zijn hand¹³. Het BCHV heeft, met goedkeuring van de betrokken asielzoekers die werden geweigerd wegens gebrek aan geloofwaardigheid betreffende hun herkomst uit Somalië, vier administratieve dossiers overgemaakt aan Professor Abbink teneinde de onderzoeksmethode, gevoerd door het CGVS om te bepalen of iemand al dan niet

⁸ Gehoorverslag CGVS, 2 februari 2009, p. 5/9.

⁹ Raad voor Vreemdelingenbetwistingen, Arrest nr. 16056 van 18 september 2008.

¹⁰ Immigration and Refugee Board of Canada, Assessment of Credibility in Claims for Refugee Protection, 31 January 2004, available at: <http://www.unhcr.org/refworld/pdfid/4638af792.pdf>, en G. WESTERVEEN, “Over het gebruik van country of origin information in de asielprocedure”, onuitg., in bijlage.

¹¹ Zie <http://www.ascleiden.nl/> Het Afrika Studiecentrum heeft tot doel wetenschappelijk onderzoek van sub-Sahara Afrika te bevorderen, in het bijzonder op het gebied van de sociale wetenschappen in de ruimste zin van het woord, alsmede de rechtswetenschappen. Het verspreiden van kennis van Afrikaanse samenlevingen en culturen behoort tot de taak van het centrum. Hun onderzoeksgebied is gericht op een wisselwerking tussen zuiver wetenschappelijk en toepassingsgericht onderzoek in aansluiting op de huidige ontwikkelingen in Afrika.

¹² <http://www.ascleiden.nl/GetPage.aspx?url=/about/gjabink>

¹³ Onder andere “Dervishes, moryaan and freedom fighters: cycles of rebellion and the fragmentation of Somali society, 1900-2000”, gepubliceerd in 2003.

(recent) afkomstig is uit Centraal of Zuid-Somalië en de hieruit volgende conclusies, aan zijn expertise voor te leggen.

In concreto werd aan Professor Abbink gevraagd of hij in de vier hem voorgelegde dossiers kon nagaan

- 1) of de vragen die tijdens de gehoren werden gesteld pertinent zijn en of de gegeven antwoorden correct geëvalueerd worden?
- 2) welke mogelijke andere vragen zouden moeten worden gesteld?
- 3) of er een specifieke expertise nodig is om op correcte wijze de antwoorden te evalueren?

In zijn antwoord van 13 februari 2008 kwam Professor Abbink tot de conclusie, in tegenstelling tot de conclusies van het CGVS, dat “het geen twijfel lijdt dat deze vier asielzoekers voor hun aankomst in België in Zuid-Somalië woonden.” Ook al werd het dossier van mevrouw Y. niet voorgelegd aan Professor Abbink, dienen zijn bevindingen toch in overweging te worden genomen aangezien het de algemene manier van vraagstelling door het CGVS in Somalische dossiers betreft.

“In alle vier de gevallen wordt in de verhoren zeer veel doorgevraagd over de clan-structuur en de geografische details van de stad of plaats of regio waarin de vluchtelingen verbleven. De assumptie hier schijnt dat deze vluchtelingen allen met een uitgewerkte clan-familiekaart van het Somalische volk in hun hoofd rondlopen. M.a.w. er wordt, op onredelijke wijze, veel te veel kennis verondersteld van de vele gradaties, de segmentaties en de subgroepen van de Somalische clans, die 90% van de Somali's helemaal niet heeft. Opvallend in de verhalen van de asielzoekers is dat de direct voor hen relevante clan-labels wel worden gekend, (...). Ook niet vergeten moet worden dat een aantal van hen al lang in België zijn en zich verwijderd hebben van het clan-denken, en ten tweede dat Somalië in chaos is en clan-affiliaties daar van wisselend belang zijn. Dus antwoord op vraag 1: het steeds maar doorvragen over clanverdelingen e.d. is niet erg pertinent: er wordt té veel aandacht aan besteed. (...).” En verder: “In het geval van plaatsnamen, dorpsnamen, winkels, overheidsgebouwen, etc. moet men er ook rekening mee houden dat vele Somaliërs niet kunnen lezen of schrijven en de vele kleine dorpjes – (...) – niet (kunnen) kennen.”

Concluderend kan worden gesteld dat er op basis van de analyse van de gehoorverslagen onvoldoende elementen aanwezig zijn om te besluiten dat er ernstige twijfels zijn betreffende de afkomst van mevrouw Y.

b) Somalische identiteitskaart – medewerkingsplicht – doelbewuste misleiding?

Mevrouw Y. heeft bij het indienen van haar tweede asielaanvraag onmiddellijk toegegeven dat de Somalische identiteitskaart die ze tijdens haar eerste asielprocedure voorlegde “gefabriceerd” was. Het is bijgevolg onbegrijpelijk dat het CGVS in haar nota gewag maakt van een doelbewuste misleiding van de autoriteiten. Mevrouw Y. heeft dit immers uit eigen initiatief toegegeven. Bovendien verklaarde mevrouw Y. reeds in het eerste gehoor door het CGVS dat haar echtgenoot haar deze identiteitskaart had gegeven. Ze heeft eigenlijk geen idee hoe haar echtgenoot dit document heeft bekomen¹⁴ maar gaf toe dat dit document vals kon zijn. Hoe dan ook heeft UNHCR in gelijkaardige situaties reeds herhaaldelijk gepleit dat het voorleggen van een vals document niet volstaat om een asielzoeker internationale bescherming te weigeren hierbij verwijzende naar het Handboek van UNHCR over procedures en criteria voor het bepalen van de vluchtelingenstatus waarin staat : « *en elles-mêmes, des déclarations inexactes ne constituent pas une raison pour refuser le statut de réfugié et l'examineur a la responsabilité d'évaluer de telles déclarations à la lumière des diverses circonstances du cas.* »¹⁵

In dit verband heeft de Raad van State geoordeeld : « *les contradictions et incohérences relevées par l'autorité compétente doivent être d'une importance telle qu'elles ne sont pas raisonnablement explicables et qu'elles justifient la certitude que le demandeur d'asile n'a pas la qualité de réfugié* »¹⁶. Rechtspraak van de Vaste Beroepscommissie bevestigt deze zienswijze: « *dat er reden is om er nogmaals op te wijzen dat, onder voorbehoud van de eventuele toepassing van een uitsluitingsclausule, de vraag die moet behandeld worden tijdens het onderzoek naar de toekenning van de vluchtelingenstatus tenslotte terug te brengen is tot de vraag of de asielzoeker al dan niet reden heeft om vervolging te vrezen op grond van één van de redenen van de Conventie van Genève; dat, hoewel het onderzoek naar de geloofwaardigheid dat gewoonlijk wordt ingesteld, in het algemeen, een noodzakelijke stap is om op deze vraag te antwoorden, men moet vermijden dat deze stap de vraag zelf aan de aandacht onttrekt; dat in geval er twijfel bestaat over de realiteit van bepaalde feiten of over*

¹⁴ Gehoorverslag CGVS, 9 januari 2008, p. 8/20.

¹⁵ Haut Commissariat des Nations Unies pour les réfugiés, Guide des procédures et critères à appliquer pour déterminer le statut de réfugié au regard de la Convention de 1951 et du Protocole de 1967 relatifs au statut des réfugiés, janvier 1992 (<http://www.unhcr.org/refworld/docid/3ae6b32b0.html>), para. 199.

¹⁶ Conseil d'Etat, Arrêt N° 103.860 du 21 février 2002.

de oprechtheid van de asielzoeker, in voorkomend geval omwille van valse verklaringen afgelegd in de loop van de procedure, het uiten van deze twijfels of het vaststellen van deze valse verklaringen niet van de verplichting ontslaat om zich in fine af te vragen of er een vrees voor vervolging bestaat die voldoende zou kunnen aangetoond worden, niettegenstaande deze twijfels of deze valse verklaringen, door de elementen van de zaak waar men voor het overige zeker van is. » (eigen vertaling)¹⁷

Het gebeurt dat de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen deze lijn volgt : *« Le Conseil rappelle pour sa part que dans les cas où un doute existe sur la réalité de certains faits ou la sincérité du demandeur, l'énoncé de ce doute ne dispense pas de s'interroger in fine sur l'existence d'une crainte d'être persécuté qui pourrait être établie à suffisance, nonobstant ce doute, par les éléments de la cause qui sont, par ailleurs, tenus pour certains. »*¹⁸ In dit opzicht moet eveneens worden benadrukt dat het negeren van elementen die de essentie van de asielaanvraag ondersteunen een schending kan uitmaken van het Verdrag van 1951 betreffende de status van vluchtelingen en, afhankelijk van de specifieke omstandigheden van de zaak, leiden tot een schending van het beginsel van *non-refoulement*.¹⁹

Wat de **medewerkingsplicht** betreft, moet er op worden gewezen dat mevrouw Y. bij haar tweede asielaanvraag, naast de spontane opheldering betreffende haar identiteitskaart, ook tal van nieuwe documenten heeft voorgelegd, zijnde:

- attest van 22 juli 2008 van mevrouw Zahra Ali, sociaal assistente bij Gams²⁰, dat mevrouw Y. zich heeft aangemeld op 22 juli 2008 teneinde haar dochter voor opvolging in te schrijven;
 - medisch attest van 29 juli 2008 van Dr. Vranken betreffende de genitale verminking van mevrouw Y., type III;
 - medisch attest van 29 juli 2008 van Dr. Vranken dat er geen genitale verminking bij de dochter van mevrouw Y., F., wordt vastgesteld;
 - verklaring (onder eed) van 29 juli 2008 van mevrouw Y. dat zij zich ertoe verbindt haar dochter tegen elke vorm van besnijdenis te beschermen (opgesteld door de voorzitter van Gams België).
- Hieruit blijkt afdoende dat zij aan haar medewerkingsplicht heeft voldaan.

c) Taalanalyse

Het rapport van de taalanalyse van 20 mei 2009 stelt tot drie maal toe dat *“het op basis van de beschikbare gegevens niet mogelijk is om tot een herleiding te komen”* of nog dat *“het niet mogelijk is om aan de hand van de spraak van de vreemdelinge een uitspraak te doen over haar beweerde etniciteit.”*

Toch verwijst het CGVS in haar weigeringsbeslissing van 17 juli 2009 naar de opmerking in het rapport van de taalanalyse dat mevrouw Y. *“een vorm van Somalisch spreekt zoals gangbaar is in Noord-Somalië en Ethiopië.”* Het CGVS negeert echter de verklaring die de taalanalist hier zelf voor geeft dat *“dit zou kunnen stroken met haar gestelde levensloop, aangezien zij stelt een groot gedeelte van haar socialisatie in Noord-Somalië en Ethiopië te hebben verbleven.”*

In verband met de taalanalyse verwijst het CGVS eveneens naar *“tegenstrijdige verklaringen in verband met [de] woonplaatsen”* van mevrouw Y. In eerste instantie moet worden opgemerkt dat na vergelijking tussen de gehoorverslagen van het CGVS en het relaas weergegeven in het rapport van de taalanalyse enkel één kleine

¹⁷ CPRR nr. 03-3310/F1756, 4 maart 2005: *« Qu'il y a lieu de rappeler que, sous réserve de l'application éventuelle d'une clause d'exclusion, la question à trancher au stade de l'examen de l'éligibilité au statut de réfugié se résume en définitive à savoir si le demandeur a ou non des raisons de craindre d'être persécuté du fait de l'un des motifs visés par la Convention de Genève ;*

Que si l'examen de crédibilité auquel il est habituellement procédé constitue, en règle, une étape nécessaire pour répondre à cette question, il faut éviter que cette étape n'occulte la question en elle-même ;

Que dans les cas où un doute existe sur la réalité de certains faits ou la sincérité du demandeur, le cas échéant en raison de fausses déclarations faites en cours de procédure, l'énoncé de ces doutes ou le constat de ces fausses déclarations ne dispense pas de s'interroger in fine sur l'existence d'une crainte d'être persécuté qui pourrait être établie à suffisance, nonobstant ces doutes ou ces fausses déclarations, par les éléments de la cause qui sont, par ailleurs, tenus pour certains (voir dans ce sens : Guide des procédures et critères à appliquer pour déterminer le statut de réfugié, HCR, Genève, 9/1979, n° 197 et sv.). »

¹⁸ Conseil du Contentieux des Etrangers, Arrêt n° 17.500 du 23 octobre 2008 dans l'affaire X/ ^e chambre.

¹⁹ UN High Commissioner for Refugees, *Submission by the United Nations High Commissioner for Refugees in the Case Between Mir Isfahani and the Netherlands - Application 31252/03*, May 2005. Appl. No. 31252/03. Online. UNHCR Refworld, available at: <http://www.unhcr.org/refworld/pdfid/454f5e484.pdf>, paragraaf 41.

²⁰ <http://www.gams.be/>

tegenstrijdigheid kan worden vastgesteld. Mevrouw Y. zou bij het CGVS verklaard hebben tot de leeftijd van 10 jaar in Mogadishu te hebben gewoond en dan met haar familie naar Zeylac (Saylac) in Noord-Somalië verhuisd te zijn om dan vervolgens toen ze 16 was naar Dire Dawa te vluchten om een gedwongen huwelijk te vermijden. Dit betekent dat ze zes jaar in Noord-Somalië zou hebben verbleven. Tijdens de taalanalyse zou mevrouw Y. verklaard hebben vier jaar in Noord-Somalië te hebben gewoond, om op haar zestiende naar Dire Dawa te vluchten. Dit impliceert dat ze tot haar twaalfde in Mogadishu woonde in plaats van tot haar tiende. Voor het overige lopen beide feitenrelazen volledig gelijklopend.

In tweede instantie moet worden opgemerkt dat de dossierbehandelaar aan mevrouw Y. en haar advocaat expliciet heeft meegedeeld dat de taalanalyse er uitsluitend toe strekte de taal te analyseren en dat de inhoud van hetgeen werd gesteld niet in rekening zou worden gebracht. Dit blijkt echter wel het geval te zijn. Tijdens de taalanalyse werden echter noch de vragen, noch de antwoorden vertaald zodat het onmogelijk was voor de advocaat van mevrouw Y. om te volgen en, indien nodig, tussen te komen om verduidelijking te vragen. Mevrouw Y. werd evenmin door de dossierbehandelaar met deze tegenstrijdigheid geconfronteerd.²¹ Enkel na de weigeringsbeslissing van het CGVS kan mevrouw Y. verklaren dat ze steeds heeft gezegd dat ze tot haar twaalfde in Mogadishu woonde, maar dat er waarschijnlijk verwarring is ontstaan met de periode van de laatste tien jaar (van 1997 tot 2007) dat mevrouw Y. in Mogadishu verbleef.

De taalanalist merkt ook op dat het *“onduidelijk is waarom iemand van een Noord-Somalische stam in 1997 naar Mogadishu zou verhuizen.”* Dergelijke inhoudelijke opmerkingen zijn ongepast voor een taalanalist. Hij wordt geacht de taal te analyseren, niet het hoe of waarom van iemands verblijf in een bepaalde streek. Bovendien heeft mevrouw Y. hier een aannemelijke verklaring voor. Ze volgde immers haar echtgenoot die handel dreef tussen Mogadishu en Dire Dawa en afkomstig was van Mogadishu.

Bijkomend stelt de “vakbijlage taalanalyse” die als bijlage door de taalanalist bij het rapport werd gevoegd: *“Taalanalyse is nadrukkelijk géén nationaliteits- of identiteitsonderzoek. Taalanalyse zegt niets over waar iemand is geboren, en in het algemeen ook niet over het gebied of de gebieden waar iemand slechts korte tijd (bijvoorbeeld alleen zijn eerste levensjaren) heeft verbleven. Uit een taalanalyse blijkt veelal ook niet of iemand recent of al langer geleden is vertrokken uit zijn oorspronkelijke herkomstgebied.”* Toch wendt het CGVS de analyse aan om te stellen dat de Somalische nationaliteit van mevrouw Y. niet aannemelijk is.

Tenslotte kan in dit soort dossiers de vraag worden gesteld naar het nut van een taalanalyse om de afkomst uit Mogadishu al dan niet vast te stellen. Mevrouw Y. heeft immers altijd verklaard een moeder te hebben van Ethiopische origine en vanaf haar twaalfde opgegroeid te zijn in Noord-Somalië en in Ethiopië. Het ligt bijgevolg voor de hand dat haar woordenschat en accent hierdoor zal beïnvloed zijn. Hierbij kan worden verwezen naar een vonnis van de Rechtbank van Arnhem van 18 oktober 2004 waarbij volgens de taalanalyse de asielzoeker niet kon worden herleid tot de Reer Hamar, aangezien ze het Af Reer Hamar niet beheerst. Betrokkene had echter nooit verklaard die taal te beheersen, aangezien ze buiten het leefgebied van de Reer Hamar was opgegroeid. Het beroep werd gegrond verklaard en de betrokkene kreeg ondertussen bescherming in Nederland.²²

d) Het verwerven van de Ethiopische nationaliteit

Volgens de weigeringsbeslissing van 7 maart 2008 van het CGVS kan mevrouw Y. de Ethiopische nationaliteit verwerven omdat haar moeder de Ethiopische nationaliteit bezit. Het CGVS verwijst hierbij naar de *Ethiopian Nationality Proclamation* dd. 23 december 2003²³. Inderdaad, deze wet bepaalt *“Any person shall be an Ethiopian national by descent when both or either of his parent is Ethiopian”* (Artikel 3).

Volgens Artikel 13 van de Somalische nationaliteitswetgeving²⁴ bekomen vreemde vrouwen die met Somalische onderdanen huwen de Somalische nationaliteit²⁵. De Artikelen 4 en 5 van de Ethiopische nationaliteitswetgeving

²¹ Nochtans vereist art. 17 van het KB tot regeling van de werking van en de rechtspleging voor het CGVS van 11 juli 2003, B.S. 27 april 2004, dat een asielzoeker wordt geconfronteerd met vastgestelde tegenstrijdigheden door de dossierbehandelaar. Hoewel deze bepaling tegenstrijdigheden tussen verklaringen afgelegd tijdens gehoren bij DVZ en het CGVS betreft, kan de vraag worden gesteld waarom daar wel expliciet een recht op confrontatie met tegenstrijdigheden wordt voorzien, en dit niet zou gelden bij het gebruik van een taalanalyse.

²² Rb Arnhem n° 03/19.096 van 18 oktober 2004.

²³ Proclamation on Ethiopian Nationality, No. 378 of 2003 [Ethiopia], 378/2003, 23 December 2003, available at: <http://swigea56.hcrnet.ch/refworld/pdfid/409100414.pdf>.

²⁴ Law No. 28 of 22 December 1962 - Somali Citizenship [Somalia], 22 January 1963, available at: <http://www.unhcr.org/refworld/docid/3ae6b50630.html>.

van 1930²⁶ bepalen dat een Ethiopische vrouw haar Ethiopische nationaliteit verliest als zij met een vreemdeling huwt en de nationaliteit van haar echtgenoot verwerft. Dit betekent dat de moeder van mevrouw Y. haar Ethiopische nationaliteit verloor toen zij de Somalische nationaliteit verwierf door haar huwelijk. Bijgevolg heeft mevrouw Y. nooit de Ethiopische nationaliteit verworven door afstamming en zou ze enkel van rechtswege de Ethiopische nationaliteit kunnen verwerven op basis van Artikel 4 van de *Proclamation on Ethiopian Nationality*. In dat geval zijn de voorwaarden van Artikel 5 (*“Conditions To Be Fulfilled”*) van toepassing, o.a.:

“2/ have established his domicile in Ethiopia and have lived in Ethiopia for a total of at least four years preceding the submission of his application;

4/ have sufficient and lawful source of income to maintain himself and his family;

7/ be able to show that he has been released from his previous nationality or the possibility of obtaining such a release upon the acquisition of Ethiopian nationality or that he is a stateless person;”

Aan deze drie voorwaarden is niet voldaan. De vereiste van legaal verblijf is uiterst moeilijk te vervullen voor een Somalische moslimvrouw. De huidige machthebbers in Ethiopië zijn de christelijke Tigraya en Amhara bevolking. Zij begunstigen geen toenemende aanwezigheid van Somalische moslims op hun grondgebied, die vaak worden beschouwd als potentiële aanhangers van het Ogaden National Liberation Front. In juni 2007 werd nog een militair offensief ingezet in de Ogaden regio²⁷. Zonder legaal verblijf is ook het hebben van een legale inkomstenbron onmogelijk.

Bovendien moet opnieuw het profiel van alleenstaande vrouw met drie kinderen in acht worden genomen. Hoe dan ook moet in eerste instantie worden onderzocht of mevrouw Y. een gegronde vrees voor vervolging heeft dan wel een reëel risico op ernstige schade loopt ten aanzien van het land waarvan ze de nationaliteit heeft en niet ten aanzien van het land waarvan ze eventueel de nationaliteit zou kunnen verwerven. Aangezien mevrouw Y. een aantal jaren in Ethiopië verbleef, kan wel onderzocht worden of dit in casu een “veilig derde land” zou kunnen zijn.

De toepassing van de begrippen “eerste land van asiel” en “veilig derde land” behoort eigenlijk tot het onderzoek of een asielerzoek al dan niet ontvankelijk kan worden geacht. De regels om deze begrippen op een correcte manier toe te passen worden omschreven in de artikelen 25 tot 27 van de Procedurerichtlijn. Volgens artikel 26 van de Procedurerichtlijn kan een land pas worden beschouwd als eerste land van asiel “wanneer:

(a) de asielerzoek in dat land is erkend als vluchteling en hij die bescherming nog kan genieten, of

(b) hij anderszins voldoende bescherming geniet in dat land, met inbegrip van het genot van het beginsel van non-refoulement,

mits hij opnieuw tot het grondgebied van dat land wordt toegelaten.”

In haar opmerkingen over het ontwerp van de Procedurerichtlijn²⁸ heeft UNHCR positief gereageerd op de vereiste dat een land enkel wordt beschouwd als eerste land van asiel als de vluchteling zich nog steeds kan beroepen op de bescherming van de autoriteiten van dat land. UNHCR merkte op dat de term ‘voldoende bescherming’ in Artikel 26(b) niet werd gedefinieerd en mogelijk geen voldoende waarborg of criterium stelt wanneer moet worden bepaald of een asielerzoek of vluchteling op een veilige manier kan worden verwijderd naar een eerste land van asiel. Volgens UNHCR moet de bescherming effectief en in de praktijk beschikbaar zijn. UNHCR heeft daarom aanbevolen dat in nationale wetgeving de term ‘effectieve bescherming’ zou worden gebruikt en dat duidelijke criteria zouden worden uitgewerkt overeenkomstig de maatstaven die worden uiteengezet in het Vluchtelingenverdrag en de Conclusies van Lissabon over ‘effectieve bescherming’²⁹.

²⁵ “Article 13. Married Women. 1. Any woman who is not a citizen and marries a citizen shall acquire Somali citizenship.”

²⁶ Ethiopian Nationality Law of 1930 [Ethiopia], 22 July 1930, available at: <http://www.unhcr.org/refworld/docid/3ae6b52ac.html>.

²⁷ United Kingdom: Home Office, Operational Guidance Note: Ethiopia, March 2009, available at: <http://swigea56.hcrnet.ch/refworld/pdfid/49c39cc72.pdf>, p. 2: “2.6 In June 2007, the Ethiopian government launched a military offensive in the eastern part of the country (the Somali region) in response to increasing attacks by the Ogaden National Liberation Front (ONLF), an armed opposition group demanding self determination for the region.”

²⁸ UN High Commissioner for Refugees, UNHCR Provisional Comments on the Proposal for a Council Directive on Minimum Standards on Procedures in Member States for Granting and Withdrawing Refugee Status (Council Document 14203/04, Asile 64, of 9 November 2004), 10 February 2005. Online. UNHCR Refworld, available at: <http://www.unhcr.org/refworld/pdfid/42492b302.pdf>, p. 34-35.

²⁹ UN High Commissioner for Refugees, Summary Conclusions on the Concept of “Effective Protection” in the Context of Secondary Movements of Refugees and Asylum-Seekers (Lisbon Expert Roundtable, 9-10 December 2002), February 2003. Online. UNHCR Refworld, available at: <http://www.unhcr.org/refworld/pdfid/3fe9981e4.pdf>.

Pas na onderzoek van de criteria bepaald in artikel 26, lid 1 van de Procedurerichtlijn kan eventueel worden overgegaan tot verder onderzoek betreffende de omstandigheden in het “eerste land van asiel”. In dit verband bepaalt artikel 26, lid 2 van de Procedurerichtlijn dat bij de toepassing van het begrip „eerste land van asiel” op de bijzondere omstandigheden van een asielzoeker de lidstaten rekening kunnen houden met artikel 27, lid 1 dat bepaalt dat de lidstaten het begrip „veilig derde land” alleen mogen toepassen indien de bevoegde autoriteiten zich ervan hebben vergewist dat een asielzoeker in het betrokken derde land overeenkomstig de volgende beginselen zal worden behandeld:

- a) het leven en de vrijheid worden niet bedreigd om redenen van ras, religie, nationaliteit, lidmaatschap van een bepaalde sociale groep of politieke overtuiging, en
- b) het beginsel van non-refoulement overeenkomstig het Verdrag van Genève wordt nageleefd, en
- c) het verbod op verwijdering in strijd met het recht op vrijwaring tegen foltering en andere wrede, onmenselijke of vernederende behandeling, zoals neergelegd in het internationaal recht, wordt nageleefd, en
- d) de mogelijkheid bestaat om om de vluchtelingenstatus te verzoeken en, indien hij als vluchteling wordt erkend, bescherming te ontvangen overeenkomstig het Verdrag van Genève.

Aan de eerste voorwaarde is niet voldaan. Mevrouw Y. behoort tot de sociale groep van alleenstaande moslim vrouwen van Somalische origine. Bovendien is de vrees van mevrouw Y. dat haar dochter zou kunnen worden onderworpen aan genitale verminking ook in Ethiopië gegrond.

• Vrees voor vervolging / Nood aan internationale bescherming

Na de geboorte van haar dochttertje op 30 december 2006, werd mevrouw Y. al vrij snel onder druk gezet door haar echtgenoot en schoonzus, A., om haar dochttertje te laten besnijden. De overtuiging leeft immers dat indien een meisje niet besneden is, ze nooit een man zal vinden en niet als “rein” wordt beschouwd en bijgevolg door de gemeenschap wordt verstoten³⁰. Mevrouw Y. stelt bovendien als alleenstaande vrouw in de Somalische gemeenschap niets te zeggen te hebben over de besnijdenis van haar dochter. Ze heeft in dit kader, zoals de nieuwe stukken ook aantonen, in België contact gezocht met de organisatie Gams en heeft ook verklaard haar dochter te willen beschermen tegen het leed dat haar zelf werd aangedaan. In Somalië, en bij uitbreiding in Ethiopië, acht zij het onmogelijk haar dochttertje hiertegen te kunnen beschermen.

De weigering van mevrouw Y. om haar dochttertje te laten onderwerpen aan genitale verminking, evenals haar weigering om een gedwongen huwelijk te aanvaarden toen ze jong was, zegt ook wat over haar persoonlijkheid waarover het Handboek stelt: “40. *La prise en considération de l'élément subjectif implique nécessairement une appréciation de la personnalité du demandeur, étant donné que les réactions psychologiques des individus ne sont pas forcément identiques dans les mêmes circonstances.*”³¹

Somalië³²

De maatschappelijke discriminatie van vrouwen in Somalië is wijd verspreid. Geweld tegen vrouwen en misbruik van kinderen zijn nog steeds ernstige problemen. Genitale verminking is bijna universeel. 98% van de vrouwen ondergingen besnijdenis en volgens UNICEF wordt dit vooral toegepast op meisjes tussen de 4 en 11

³⁰ United Kingdom: Home Office, Operational Guidance Note: Somalia, March 2009, available at: <http://swigea56.hcrnet.ch/refworld/pdfid/49ca0a132.pdf>, p. 22: “3.11.3 In Somalia, genital mutilation is not a rite of passage that marks the transition from child to adult. The practice is linked to tradition and notions about purity, virginity and control of unwanted sexuality.”

³¹ In dit verband zie ook 'Conclusions sur la protection internationale, No. 39 (XXXVI) - 1985, Les femmes réfugiées et la protection internationale', 18 oktober 1985: “k) Reconnaît que les Etats, dans l'exercice de leur souveraineté, sont libres d'adopter l'interprétation selon laquelle les femmes en quête d'asile soumises à des traitements cruels ou inhumains pour avoir transgressé les coutumes de la communauté où elles vivent peuvent être considérées comme appartenant à un “certain groupe social”, aux termes de l'article premier, A.2 de la Convention des Nations Unies de 1951 relative au Statut des réfugiés.”

³² United Kingdom: Home Office, Operational Guidance Note: Somalia, March 2009, available at: <http://swigea56.hcrnet.ch/refworld/pdfid/49ca0a132.pdf>, p. 22 – 25. United States Department of State, 2008 Country Reports on Human Rights Practices - Somalia, 25 February 2009, available at: <http://www.unhcr.org/refworld/docid/49a8f153c.html>. Ook in het meer specifieke rapport van UK Home Office over genitale verminking wordt bevestigd dat ondanks de internationale wetgeving tegen genitale verminking en bijvoorbeeld het verbod op genitale verminking in Puntland, de praktijk vastgebed zit in de Somalische cultuur en blijft toegepast worden. Cf. United Kingdom: Home Office, Female Genital Mutilation (FGM), 20 June 2008, available at: <http://swigea56.hcrnet.ch/refworld/pdfid/48776e342.pdf>, p. 53.

jaar oud. In de meerderheid van de gevallen gaat het om infibulatie, de meest ernstige vorm van vrouwenbesnijdenis. In Puntland en Somaliland is genitale verminking illegaal, maar de wet wordt niet afgedwongen. Ondanks de inspanningen van NGO's die rond dit thema werken, zijn er geen betrouwbare statistieken om het succes van deze activiteiten aan te tonen. Sommige vrouwen zouden hun dochter kunnen beschermen tegen besnijdenis op voorwaarde dat ze de steun hebben van hun echtgenoot en dat deze echtgenoot een zeker aanzien heeft in de gemeenschap. In casu is dit niet het geval daar de (verdwenen) echtgenoot voorstander was van de besnijdenis en er ook op stond dat niet alleen zijn dochtertje zou worden besneden maar ook zijn vrouw na elke bevalling opnieuw werd dichtgenaaid. Er is ook geen binnenlands vluchtalternatief: *"some women relocating within Somalia to escape an individualised threat of FGM or to escape so that their daughters do not have to undergo the procedure may encounter a lack of acceptance by others in a new environment as well as a lack of accommodation etc which may make internal relocation unduly harsh."*³³

Ethiopië³⁴

Vrouwen en meisjes ondergaan dagelijks gender-gebonden geweld, maar omwille van schaamte, vrees, of de onwetendheid van het slachtoffer wordt het niet altijd gerapporteerd. Ook in Ethiopië is het risico op besnijdenis groot. De meerderheid van de vrouwen en meisjes hebben een vorm van besnijdenis ondergaan. Meestal wordt na de geboorte een clitoridectomie uitgevoerd en bij de overgang naar de pubertijd een infibulatie. Ondanks straffen gaande van boetes tot gevangenisstraf opgenomen in de strafwet, werd nooit een strafzaak aangaande genitale verminking voorgeleid.

Volgens haar verklaringen, zal mevrouw Y., bijvoorbeeld in Dire Dawa, waar veel Somaliërs leven, niet aan de druk van de gemeenschap kunnen ontsnappen. Elders in Ethiopië heeft zij als alleenstaande vrouw geen familiale ondersteuning om in het dagelijks levensonderhoud van haarzelf en haar kinderen te voorzien en zal zij opvallen als Somalische vrouw.

Conclusie

De Commissaris-generaal twijfelt aan de geloofwaardigheid van mevrouw Y. en weigert haar en haar kinderen de vluchtelingenstatus en de subsidiaire beschermingsstatus toe te kennen. Ondanks het voorleggen van een valse identiteitskaart en een beperkte geografische en politieke kennis, is UNHCR van mening dat de twijfel omtrent haar Somalische nationaliteit onvoldoende steun vindt in het administratief dossier en in de taalanalyse. Het is de verantwoordelijkheid van de onderzoeker om de verklaringen van de asielzoeker te beoordelen in het licht van alle omstandigheden van de asielaanvraag. Aangezien de conclusie van de onderzoeker betreffende de feiten van de asielaanvraag en zijn of haar persoonlijke indruk van de asielzoeker zullen leiden tot een beslissing die gevolgen heeft voor mensenlevens, moet hij of zij de criteria in een geest van rechtvaardigheid en begrip toepassen.³⁵ In dit verband moet eveneens de declaratoire kracht van de erkenning van de vluchtelingenstatus³⁶

³³ United Kingdom: Home Office, Operational Guidance Note: Somalia, March 2009, available at: <http://swigea56.hcrnet.ch/refworld/pdfid/49ca0a132.pdf>, p. 23, paragraaf 3.11.11.

³⁴ United Kingdom: Home Office, Operational Guidance Note: Ethiopia, March 2009, available at: <http://swigea56.hcrnet.ch/refworld/pdfid/49c39cc72.pdf>. United States Department of State, 2008 Country Reports on Human Rights Practices - Ethiopia, 25 February 2009, available at: <http://www.unhcr.org/refworld/docid/49a8f18ea5.html>. United Kingdom: Home Office, Female Genital Mutilation (FGM), 20 June 2008, available at: <http://swigea56.hcrnet.ch/refworld/pdfid/48776e342.pdf>, p. 27.

³⁵ Haut Commissariat des Nations Unies pour les réfugiés, Guide des procédures et critères à appliquer pour déterminer le statut de réfugié au regard de la Convention de 1951 et du Protocole de 1967 relatifs au statut des réfugiés, janvier 1992 (<http://www.unhcr.org/refworld/pdfid/3ae6b32b0.pdf>), para. 202 : *"Étant donné que ses conclusions au sujet des circonstances de l'affaire et que l'impression personnelle que lui aura faite le demandeur conduiront l'examineur à prendre une décision qui peut être vitale pour des êtres humains, celui-ci doit appliquer les critères dans un esprit de justice et de compréhension. Bien entendu, l'examineur ne doit pas se laisser influencer dans son jugement par des considérations personnelles, par exemple que l'intéressé n'est pas «méritant»."*

³⁶ Richtlijn 2004/83/EG van de Raad van 29 april 2004 inzake minimumnormen voor de erkenning van onderdanen van derde landen en staatlozen als vluchteling of als persoon die anderszins internationale bescherming behoeft, en de inhoud van de verleende bescherming, PB. L. 30 september 2004, afl. 304, 13, overweging 14.

worden benadrukt: iemand wordt immers geen vluchteling omwille van de erkenning als dusdanig, maar hij wordt erkend omdat hij vluchteling is.³⁷

Volgens UNHCR kan niet worden besloten dat mevrouw Y. de Somalische nationaliteit niet zou hebben, aangezien ze wel op de vragen die aansluiten bij haar eigen leefwereld kon antwoorden. UNHCR vraagt eveneens rekening te houden met het specifieke profiel van mevrouw Y. als alleenstaande ongeschoolde vrouw. Ook na raadpleging van de Ethiopische en Somalische nationaliteitswetgeving is het meer dan waarschijnlijk dat zowel mevrouw Y. als haar dochtertje F. de Somalische nationaliteit hebben. Essentieel hierbij is dat de Somalische origine van mevrouw Y. – zijnde het toebehoren tot de Somali als bevolkingsgroep – uitdrukkelijk niet wordt betwijfeld in de beslissing van de Commissaris generaal.

Hoe dan ook wenst UNHCR te benadrukken dat het onderzoek naar de herkomst de instanties er niet van ontslaat te onderzoeken of er in geval van terugkeer, in casu naar Somalië, een gegronde vrees voor vervolging bestaat wegens het behoren van mevrouw Y. tot de sociale groep van alleenstaande moslim vrouwen van Somalische origine. Bovendien wenst mevrouw Y. de gebruiken van haar gemeenschap niet te respecteren. Ook haar dochtertje behoort tot een bepaalde sociale groep, namelijk Somalische meisjes die nog niet werden onderworpen aan genitale verminking. Het onderzoek naar de herkomst ontslaat de autoriteiten evenmin van een grondig onderzoek naar een eventuele toepassing van het principe van “veilig derde land” op Ethiopië.

UNHCR verwijst tenslotte naar het nog steeds geldende standpunt van 2 november 2005 betreffende de terugkeer van Somalische onderdanen naar Somalië³⁸ dat stelt dat asielzoekers afkomstig van Zuid- en Centraal-Somalië internationale bescherming nodig hebben (*“asylum-seekers originating from southern and central Somalia are in need of international protection”*). Het is algemeen bekend dat de situatie in Somalië in 2009 verslechterde.³⁹

UNHCR verzoekt de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen het beroep dat mevrouw Y. heeft ingediend met de nodige zorgvuldigheid te onderzoeken overeenkomstig Artikel 8, lid 2 van de Procedurerichtlijn⁴⁰ dat de vereisten voor de behandeling van asielverzoeken betreft bepaalt: *“De lidstaten zien erop toe dat de beslissingen van de beslissingsautoriteit zijn gebaseerd op een deugdelijk onderzoek. Daartoe zorgen de lidstaten ervoor dat: [...] (b) er nauwkeurige en actuele informatie wordt verzameld uit verschillende bronnen, zoals informatie van de UNHCR, over de algemene situatie in de landen van oorsprong van asielzoekers en, waar nodig, in de landen van doorreis, en dat het personeel dat de asielverzoeken behandelt en daarover beslist, over deze informatie kan beschikken; en (c) het personeel dat de asielverzoeken behandelt en daarover beslist, op de hoogte is van de normen die van toepassing zijn op het gebied van het asiel- en vluchtelingenrecht.”* Het zou nuttig kunnen zijn om deze zaak te verwijzen naar een zetel samengesteld uit drie rechters.

³⁷ Haut Commissariat des Nations Unies pour les réfugiés, Guide des procédures et critères à appliquer pour déterminer le statut de réfugié au regard de la Convention de 1951 et du Protocole de 1967 relatifs au statut des réfugiés, janvier 1992 (<http://www.unhcr.org/refworld/pdfid/3ae6b32b0.pdf>), para. 28 : *« Une personne ne devient pas réfugié parce qu'elle est reconnue comme telle, mais elle est reconnue comme telle parce qu'elle est réfugié. »*

³⁸ UN High Commissioner for Refugees, *UNHCR Advisory on the Return of Somali Nationals to Somalia*, 2 November 2005, available at: <http://www.unhcr.org/refworld/pdfid/437082c04.pdf>.

³⁹ UN High Commissioner for Refugees, *Update on UNHCR's operations in Africa - Executive Committee 2009*, September 2009, available at: <http://www.unhcr.org/4ab390bf9.pdf> : *« The situation in Somalia has continued to deteriorate. Attacks and threats against aid workers, including UN staff, further restricted humanitarian access to increasing numbers of people in need of basic assistance. Since fighting resumed in May 2009, around 260,000 Somalis have fled from the capital, many trying to find refuge in neighbouring countries. »*

⁴⁰ Richtlijn 2005/85/EG van de Raad van 1 december 2005 betreffende minimumnormen voor de procedures in de lidstaten voor de toekenning of intrekking van de vluchtelingenstatus, P.B. L. 13 december 2005, afl. 326, 13.